

imenovana za nadučiteljico pri Sv. Jakobu v Ljubljani vsled protekcije; merodajna so bila službena leta, kvalifikacija in družinske razmere. — Enako kot so nalogali „Slovenca“ njegovi informatorji glede te in drugih zadev viš. šol. sveta so tudi laž poročila, ki jih je prinesel „Slovenec“ o pristranosti okr. šol. sveta za ljubljansko okolico.

— **Se en popravek »Slovenca« o prireditvah Slomškarijem.** »Slovenec« z dne 15. septembra, tek. štev. 209 prinaša sledeči popravek: Prejeli smo: Blagovolite popraviti v štev. 265. »Slovenca“: „Učiteljski vestnik“, sledeče: „Učiteljica I. iz Ribnega je predstavljena meni nič tebi nič v Radeče.“ — Resnica je, da je predstavljena učiteljica gđc. Manica Jenko v Radeče, ker bo mesto učiteljice v Ribnem definitivno oddano; ta pa dobi zato kot provizorična provizorično mesto v Radečah. — Slomškova Zveza si je odprla v „Slovenca“ svoj predal „Učiteljski vestnik“, kjer mistificira „Slovenca“ o preganjanjih in krivichah, ki se gode „baje“ Slomškarijem pod sedanjo šolsko upravo. Pozivamo naše zastopnike v šolskih korporacijah, in nadzornike, da dajo uradno ugotoviti vsak slučaj posebej in da zahtevajo, da se uradno popravijo v časopisih vsi lažnjivi podatki, kakor to kažeta oba popravka iz „Slovenca“, ki jih prinašamo v današnjem listu.

— **Izvenšolsko delo učiteljstva.** V Radvanjski soli pri Mariboru, ki je bila od svojega obstaja l. 1874. do l. 1918. docela nemška in iz katere je do l. 1918. bogata šumarkina knjižnica širila svojo germanizirajočo delo, ustanavlja učiteljstvo „javno knjižnico“ z namenom po veliki večini pomembno prebivalstvo seznaniti s književnim slovenskim jezikom, oziroma ga v tem jeziku izpopolniti ter mu nuditi v zimi književno zabavo. Javna knjižnica bode obsegala dva dela, notranjo šolsko in javno, za odrasle. Poslednja bode obsegala vse panoge jugoslovanske književnosti. Za šolsko knjižnico je pripeval krami šolski svet v zadnjih dveh letih 1077 K, a šol. otroci so koncem minuloga šol. leta po navodilu učiteljstva nabrali 900 K. Javna knjižnica je proračunana na 20.000 K, ki bi se naj nabrali ob večkratnih zbirkah in v raznih prireditvah. Knjižnica se namerava otvoriti v zimi 1921/22. Med domačimi se bode v ta namen nabiral povodom letošnjega šol. popisovanja. Vsem, ki se zanimajo za napredek jugoslovanstva na severu meje se nudi dobrodošla prilžnost, si pridobiti zanj zasluge, ako bi blagovolili darovati na naslov: „Javna knjižnica v Radvanju, pošta Maribor, bodisi milodare v gotovini bodisi v knjigah. Račun o dohodkih in troških knjižnice bode v pisarni šolskega vodstva vsakomur na ogled. „Iz naroda za narod!“ — Vodstvo Javne knjižnice.

— **Naš rezervni sklad.** (Dopis.) V zadnji številki »Učit. Tov.« smo čitali vsote, ki so se nabrale v Slatini za rezervni sklad. »Učit. konvikt«. »Zdraviliški dom« — in kdo je daroval? Udeleženci skupščine! Oni, ki so ostali doma, pa nič... Veliko je število onih, katerih imena še nismo nikdar čitali med darovatelji in vendar imajo iste plače in isto korist od doseženih uspehov. In to je krivično! Res, da so vse le prostovoljni darovi, a vsak bi moral imeti toliko stanovske zavesti in časti, da bi tudi sam tomagal zbirati drobtinico k drobtinici — zakaj k polni skledi se vsesti je sicer udobno, a ne častno. Prisilimo tovariše, ki se drugače nčejjo zavedati svojih dolžnosti napram organizaciji, s tem, da pobira dosledno blagajnik pri učit. zbor. od vseh članov za rezervni sklad. Kdor se enkrat izmuzne, naj ga prime prihodnjč. Ako da le pri enem zbor. društva, ki ima n. pr. 50 članov, vsak član 10 K. je to zbirka 500 K. Ako vštejemo zdaj vsa društva in ako pobirajo po večkrat na leto — vem, da bo tov. Petrič zadovoljen. In to je edini način, da bomo prispevali vsi in to je tudi pravično! S tem se tudi olajša blagajniško delo, ker bo kratkomalo zabilježil učiteljsko društvo v okraja in vedeli bomo, da so prispevali vsi člani. Blagajnik pa naj bode »nadležni«, če drugače ne gre!

— **Šolske prireditve v Konjiškem okraju.** 28. avgusta so bile kar na treh šolah šolske prireditve. V Zrečah je nastopil tov. Mravljak s svojim mladim tamburaškim in pevskim zborom s prav lepim uspehom. Dokazal je, da se z vztrajnostjo in marljivostjo doseže tudi pri kmečki mladini več nego se prvotno misli in pričakuje. Mladi tamburaši — večina komaj šoli odrasli dečki — so udarjali lepo ubrano in sigurno dobro in okusno izbrane komade. Žal, da je bila s strani preprostega ljudstva tako pičla udeležba. Pa to naj nikakor ne moti našega tov. in sploh nikogar — počasi se bo gotovo za-

čelo tudi ljudstvo zanimati za take prireditve — le vztrajno naprej! Pri Sv. Jerneju je priredil tov. Friedl šol. predstavo s telovadbo. Bila je najbrž prva v tem kraju. Radovedno ljudstvo je napolnilo prireditveni prostor in se od srca zabavalo pri petju, deklamacijah in dobro pogostenih enodejankah. Igrice so bile brezhibno naštudirane in otroci so nastopali nevstrašno in docela naravno. Lep in globoko zamišljen je bil tudi nagovor in pozdrav nauč. Friedla. Ljudstvo se je zadovoljno razšlo, najbrž veselo presenečeno, da se da tudi v tako zakotnem kraju kaj takega napraviti. — Omenim naj tudi, da je bil okusen otroški oder popolnoma lastnoročno delo tov. Friedla, ki ni štedil niti s trudom niti z novci. Kakor je omenil v svojem govoru, je dal ves les brezplačno graščak g. Posek, kar je gotovo vse hvalevredno. V Žičah pa je priredila tovarišica M. Bezljaveja predstavo s šol. mladino. Na vzporedju je bil nozdrav deklice v narodni noši, petje narodnih pesmi, več enodejank s kombinacijami, kar se je vrlo posrečilo in igra v dveh dejanjih „Teta iz Amerike“, katero so otroci resnično igrali, in je preprostemu ljudstvu menda najbolj ugajala. Po mojem okusu pa je bil najboljši prizor cvetličarke, ki so bile vse v cvetju, prepevale koroške narodne pesmice in končno med petjem odidele podobo našega kralja Aleksandra. To je bilo naravnost ganljivo; in prav tako je učinkoval „Sarafan“. Čeprav se ljudstvo najbolj zabava pri šaloigradah, vendar je tudi za lepe in resne prizore dovetno — samo učinkovati morajo — dokaz temu, da smo videli tu in tam solze v očeh. Prireditveni prostor je bil nabito poln ljudstva in ves v cvetju in narodnih zastavicah, kar je posebno učinkovalo na preprosto ljudsko dušo in so tudi splošno trdili, da kaj tako lepega še niso videli. — Prireditve so bile brez vstopnine — imele so le namen ljudstvo zainteresirati — in tako je prav! Ljudstvo, posebno pa šol. mladina se gotovo rado in hvaležno spominja takih prireditvev in njih prirediteljev.

— **Pokrajinska skupščina UJU povereništva Beograd** se vrši 9., 10. in 11. oktobra t. l. v »Učiteljskem domu«. Na dnevnem redu je tudi razprava o načrtu novega šolskega zakona in o pravilih združenja Jugoslovanskega Učiteljstva, ki so bila sprejeta na kongresu lanske leto.

— **Društvo „Jubilejska samopomoč“** naznanja, da nova pravila še niso potrjena. — Dosedanji člani plačujejo letnino in smrtne slučaje po položnicah, katere razpošlje društvena uprava takrat, ko je treba plačati. — Pojasnila k pristopu se bodo priobčila v »Učiteljskem Tovarišu« po potrjenju pravil. Preosnovano društvo „Učiteljska samopomoč“ bo za vso državo. Novi člani se bodo sprejemali po potrjenju pravil.

— **Z Bleda.** Vabim učiteljstvo z Bleda in okolice na prijateljski sestanek, ki bode v nedeljo 25. septembra ob 4. uri v hotelu Jekler. — Z.

— **Slovenska Šolska Matica.** Novi poverjeniki za ljubljansko okolico tov. V. Mihelič, nadučitelj pri D. M. v Polju; za Gornjo Radgono: tov. Marica Priženjakova, učiteljica pri Kapeli; za Kozje tov. Robert Ivanuš, nadučitelj v Kozjem. Knjige za l. 1921. so v tisku; poverjenike prosimo, da se požurijo s pobiranjem članarine, ki znaša 8 dinarov.

— **Poročila se je dne 4. sept. učit. Marica Lavračeva** iz St. Vida pri Grobelnem. Bila je tu splošno priljubljena. Na njeni odhodnici smo se spomnili C. M. D. in Sokola — za kar se je nabrala lepa svota. Vzela je dr. Janžeta Novaka. — Novoporočencema želimo obilo sreče, zdravja in seveda tudi blagoslova! Bog ju živi!

— **Slikarska šola Probuda v Ljubljani.** Pričetek pouka na slikarski šoli se začne redno dne 15. oktobra v poslopju tehnične srednje šole. Pouk bo večerni. Natančneje se objavi v šoli. Šola vsebuje iste predmete, kakor vse druge umetniške akademije, povrh pa še iz narodne umetnosti, ter ima prvovrstne učne moči sledeče gg. profesorje: akad. slikar in voditelj šole Franjo Sterle — portret in abt po naravi, draperija (narodna noša), kompozicije in anatomija! Akad. medajler Anton Sever — perspektivo. Akad. slikar Maksim Gaspari — narodna ornamentika ter kompozicije. Ing. arhitekt Rado Kregar — arhitektura. Slikar Saša Santel — grafika. Davorin Volavšek — o zgodovinskem razvoju naše ljudske umetnosti. Dalje dve nove moči: Akad. kibar Berneker — kibarstvo; g. Lagarič (Srb) — umetna zgodovina. Vpisovanje se prične takoj pri vodstvu šole akad. slikarju Franju Sterletu na Gosposvetski cesti št. 12/II. nadstr. od 14. do 16. ure. Honorar se določi in plača pri

vpisovanju, mesečno naprej. Revni se gprostje šele takrat, kadar pokažejo zmožnost in prednost v šoli. Sprejemajo se gospodje kakor dame s primerno šolsko izobrazbo. Pismene prijave ne veljajo. — Voditelj šole akad. slikar Franjo Sterle.

— **Popravek.** Notica v 38. »Tovariševi« številki z dne 15. t. m. zadevajoča ustanovitve novega društva z imenom „Samopomoč“ ne odgovarja resnici, ker društvo upokojenega učiteljstva ni tega nikdar nameravalo še manj pa o tem kaj sklepalo dobro vedoč, da tako društvo za vso državo že imamo. — Ivan Lokar, predsednik. — Opomba uredn.: Prejeli smo dotično vest opremljeno z društvenim pečatom, sedaj vidimo, da je bila oddana brez vednosti predsedstva.

— **Obrtna nadaljevalna šola v Žalcu.** Šolski odbor te šole ni sprejel druge polovice državne subvencije za l. 1920./21. in je tozadevno pisal dvakrat knjigovodstvu deželne vlade in enkrat poverjeništvu za uk in bogočastje nadzorništvu in ministrstvu za trgovino in industrijo odd. Ljubljana — pa do danes brez rešitve. »Učit. Tovariš« z dne 15. sept. t. l. priporoča solidarnost — v Ljubljani in Celju je pa že obavljen pričetek šolskega leta 1921./22. Kam plovemo? Kaj je storiti? Ali misli vlada opustiti to vrsto prepotrebnišol, ko je ustanovila zadnja leta toliko novih? — Kje je solidarnost? Kako je družod? Tukajšnja obrtna nadaljevalna šola je bila ustanovljena leta 1899. in je imela koncem šolskega leta 1920./21. 40 učencev.

— **Naredba o glasbenem in pevskem pouku na učiteljskih v Sloveniji.** Členi 29., 43. in 47. organizacijskega statuta za učiteljska z dne 31. julija 1886., št. 6031, se deloma izpreminjajo ter dopolnjujejo z nastopno naredbo: Glasbeni in pevski pouk se s šolskim letom 1921/22 preuredi na vseh javnih in zasebnih učiteljskih v Sloveniji tako-le: A. Moška učiteljska. I. Splošno glasoslovje in petje se poučuje v vseh letnikih po 2 uri na teden. V pridobljenih 2 urah se goji poleg slovenske srbska in hrvatska pesem. II. Goslanje se poučuje v vseh letnikih po 2 uri na teden. Pouk se vrši v skupinah, ki obsegajo največ po 20 učencev. V 3. in 4. letniku se učenci vadilo tudi v 2. in 3. leži. III. Pouk v klavirju in orgljanju se nvršča med neobvezne predmete ob nezpremenjenem številu ur. B. Ženska učiteljska. I. Vsaka gojenka se mora učiti enega glasbila (gosi ali klavirja). II. Pouk v goslanju, oziroma v klavirju, se obvezno poučuje v vseh letnikih po 2 uri na teden; za goslanje velja učni načrt na moških učiteljskih. III. Posebni učni načrt za obvezni pouk v klavirju se objavi posebej. C. Moško in žensko učiteljske v Ljubljani. I. Glasbeno nadarjeni gojenci (gojenke), ki so se že učili (učile) gosi ali klavirja, se smejo namesto pouka na učiteljsku udeleževati glasbenega pouka na konservatoriju v Ljubljani. II. Redl, ki jih dobiva tak gojenec (gojenka) na konservatoriju, veljajo tudi za kataloge in izpravevala na učiteljsku; gojenec (gojenka) pa mora dovršiti na konservatoriju do zrelostnega izpita vsaj 1—4 razred nižjega oddelka. D. Glasbeni učitelji. Stalni glasbeni učitelji na moških učiteljskih, ki bi zaradi te preuredbe izgubljali kaj glasbenih ur, se obvezujejo, da prevzemajo brez posebne nagrade glasbeni pouk na državnih ženskih učiteljskih do najvišje mere učne obveznosti.

Neodrešena domovina.

— **Zborovanje »Učiteljske Zveze« v Vipavi.** O zborovanju »Zveze slovenskih učiteljskih društev« v zasedenem ozemlju prinaša tržaška »Edinost« z dne 18. t. m. sledeče poročilo: »Vipava je imela 10. in 11. t. m. obilico milih gostov. pionirjev naše kulture, ki so prišli na zborovanje »Zveze«. Prišli so vsi delegati in mnogo članov. V soboto so se vršile v šolskem poslopju seje raznih odsekov od 11. predpolndne do večera. Zvečer se je zbral učiteljstvo na prijateljskem sestanku v novi Hrovatinovi dvorani. Zborovanje delegacije se je vršilo 11. t. m. v isti dvorani. Začelo se je ob 9. uri in je trajalo zdržema do 2. popoldne. Predsednik Anton Grmek je s toplimi besedami pozdravil delegate ter izrazil upanje, da postanejo sčasoma tudi slovenski učitelji polnoveljavni državljani, ki bodo imeli poleg dolžnosti tudi pravice. Klub vsemu, kar se godi na našem ozemlju proti Slovincem, se govornik nada, da ni še zamrla italijanska kultura. Spomnil se je treh umrlih tovarišev, se zahvalil gostoljubnosti Vipavcev, pozdravil navzočega župana, g. Petroviča in navzočega člana goriškega okrajnega šolskega sveta, prijatelja učiteljev, gosp. Znidaršiča. G. župan se je zahvalil v krasnih besedah za to, da je »Zveza« zbrala Vipavo za kraj svojega zborovanja. Naglašal je pomembnost učiteljskega stanu za razvoj naroda ter želel delegato mnaiboljši uspeh. Šolski vodja Lampret je v imenu postoniskega učiteljske-

ga društva pozdravil delegate, ki zborujejo pod okriljem postoniskega učiteljskega društva. Sledilo je zelo obširno tajnikovo poročilo, ki ga bo priobčil strokovni list. O tem poročilu se je razvila primerna debata, ki jo je začel g. učitelj Hreščak. G. Hreščak je žai pokazal, da našega položaja in naših razmer ne razume. Znano izjavo delegatov deželne konference je učiteljstvo — razen enega glasu — odklonilo. Iz poročila blagajnika posnemamo, da je gospodarstvo »Zveze« v vzornem redu. Točno gospodarstvo omogočuje, da izhaja stanovsko glasilo »Učiteljski List« in poleg njega še dva vzorno urejena mladinska lista. »Novi rod« za slovensko in »Naša nada« za hrvatsko deco. Poročila odsekov so obsegala razne stanovske stvari, o katerih bo poročal stanovski list. Sledili so razni predlogi in nasveti, ki naj jih udeleživi bodoče vodstvo. Zadnjo točko je tvorila volitev vodstva in odsekov, ki se pa žal ni izvršila. Zamotano vprašanje bo treba šele rešiti na umesten način. Odkrito bode povedano, da bi bilo pač žalostno, če bi se taka močna zveza samih izobražencev razbila.

— **Zavlačevanje rešitve šolskega vprašanja v Primorju.** Poslanec dr. Karol Podgornik je vložil svoječasno v rimskem parlamentu interpelacijo glede otvoritve slovenskih in hrvatskih ljudskih šol v Istri in na Goriškem, nakar je prejel od laške vlade sledeč odgovor: »Dejstvo, da se ni otvorilo nekoliko manj nego 100 slovenskih in hrvatskih ljudskih šol spričo 400 šol, ki so se zopet otvorile, se ima pripisati deloma izpremenjeni narodnostni izvrstitvi prebivalstva v Julijski Benečiji vsled udeležitve premirnih pogojev in pozneje izvršitve rapalske pogodbe; deloma se more pripisati tudi pomanjkanju primernih prostorov, posebno v zonah, kjer so se vršile vojne operacije, in pomanjkanju učnih sil. Kr. vlada zastavlja vse sile, da bi premagala omenjene ovire. Kakor je delala doslej, tako bo skrbela tudi tekom prihodnjega šolskega leta, da dá otvoritvi one slovenske in hrvatske šole, ki se bodo zdele v skladu s potrebami prebivalstva. V ta namen so bila izdana navodila za popravo šolskih poslopj in pripravo učnih sil. Število poslujočih šol v zadnjem šolskem letu je znatno višje nego ono iz l. 1919./20. in posebno višje nego leta 1918./20.« — Približno enak odgovor je prejel poslanec Podgornik na svojo interpelacijo glede otvoritve slovenskih srednjih šol, ki se glasi: »Za potrebo slovenskega prebivalstva na Goriškem in v krajih, ki spadajo na Goriško se je poskrbelo doslej z realko v Idriji, z učiteljscem v Tolminu in z nekaterimi gimnazijskimi tečaji, ki so se naiprej ustanovili v Idriji in se niso mogli pozneje preložit v bolj primeren sedež zaradi tehničnih vzrokov, ki niso odvisni od volje kr. vlade. Otvoritve slovenskih srednjih šol v Gorici bi zadela na ovire vsled tamošnjih stavbnih razmer in bi oddaljila te šole spričo sedanje razvrstitve prebivalstva od kraja, od koder bi najbrž dobivali največ gojencev. Na vsak način si kr. vlada pridržuje, da bo zopet vzela v pretres vprašanje slovenskih srednjih šol v zvezi z njihovo ureditvijo.« — Iz citiranih odgovorov je jasno, koliko resnosti pripisuje laška vlada pravični rešitvi šolskega vprašanja v zasedenem ozemlju, ki je takorekoč življenjsko vprašanje za naše ljudstvo. Svoječasno obljubovanje: mi vam hočemo dati šole in še več nego vam jih je dala Avstrija, je bilo le pesek v oči narodu, ki je takrat še verjel in upal. Tak pesek v oči sta tudi dva zadnja odgovora. Drugače si njune vsebine niti razlagati ne moremo. Naše poslance čaka vpričo takih nazorov gospodujoče laške klike s trnjem posuta pot. Upajmo pa, da bodo znali premagati vse ovire ter na bodo dali našemu narodu na šolskem potu vse tisto, kar je bilo že zdavnaj njegova last, in sicer že v oni dobi, ko ni bilo o današnjih laških osrečevalcih še nobenega sluha.

— **Proti vsakemu napredku.** Na civilne komisarijate političnih okrajev v Julijski Benečiji je izšel ukaz, da naj ne izdajajo potnih listov dijakom srednjih šol, ko bi hoteli potovati v Jugoslavijo, da tam nadaljujejo svoje študije. Ta ukaz se tiče vseh dijakov brez razlike do petega razreda. Ta prepoved je vzbudila veliko nezadovoljnost med jugoslovanskim prebivalstvom v deželi, kar je povsem umevno. Na eni strani se temu prebivalstvu brani, da pošlja svoje sinove na nadaljevanje svojih nauk v sosednjo državo, kjer se lahko uče v svojem materinem jeziku, na drugi strani se poklicani faktorji kljub vsem obljubam ne ganejo, da bi

poskrbeli za otvoritev srednjih šol z jugoslovenskim učnim jezikom v naravnih deželnih središčih. Tako hočejo Lahy zatreči vsako stremljenje do napredka med našim ljudstvom že v kali in naše ljudstvo ponižati na stopinjo teme in nevednosti, v kateri tiči pretežni del laškega prebivalstva v kraljestvu že od pamtiveka. V take nižine se pa naši bratje onkraj mejniov ne bodo pustili izvabiti in bo ves laški trud zaman.

—r Tečaj za meščanske šole. Dne 1. septembra sta bila otvorjena v Trstu dva vzporedna tečaja za meščanske šole — katerih seveda še ni! — za učiteljsvo Julijske Benečije. Prvi tečaj je namenjen slovanskemu učitelstvu, ki se pripravlja za meščanskošolske izpite; drugi tečaj pa laškemu učitelstvu, ki se hoče izvežbati v slovenskem jeziku. Zakaj nai se danes laško učitelstvo ki je doslej ignoriralo naš jezik, vežba v tem jeziku, je jasno vsakomur. — Število vpisanih slušateljev znaša po 30 v vsakem tečaju. Obiskovalci tečajev, ki ne bivajo v Trstu in bližnji okolici, premeajo dnevnine po 20 lir.

—r Smrtna koša. V Standrežu pri Gorici je umrl po dolgi mučni bolezni tovariš Anton Paškulin. Blag mu spomin!

—r Vpisovanje na tolminsko učiteljske se vrši 29. in 30. t. m. Sprejemni izpiti so bili na tem zavodu dne 21. t. m.

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine i. t. d. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna „Učiteljske tiskarne v Ljubljani“, Franciškanska ulica št. 6.

Gustav Šilih: Nekoč je bilo jezero... Dolinska bajka. V Ljubljani, 1921. Založila „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani. Str. 285. Cena vez. 50 K.

— Naša skromna mladinska literatura je zopet bogatejša za lepo delo. Napisal ga je mladi umetnik-učitelj, ki je bil v naši javnosti sicer še neznan, a se nam je predstavil s tem prvim nastopom prav lepo. Snov te „Dolinske bajke“ je zajeta iz najstarejših časov naše slovenske zgodovine, katere se je dotaknil v naši literaturi sedaj prvi Šilih, in je pripovedovana v zares blestečem slogu, z lepimi opisi, polnimi najmehekše lirike. Mladina, zlasti ona iz Savinjske doline, bo sprejela knjigo zotovo z največjim užitek, zato jo toplo priporočamo vsem, zlasti, ker je preskrbelo založništvo za najelegančnejšo opremo.

Črnivčeve petdelne računice 1. del. Računica za obče ljudske šole. Zvezek 1. Oddelek 1—20. Sestavil A. Črnivec. Cena 1.75 din.

Računica za obče ljudske šole, drugi del. Zvezek 1. Oddelek B: Štev. 1—100. Sestavil A. Črnivec. Cena 3 din.

ZAHVALA.

Z radostjo in stanovskim donosom se oziram na minulo I. skupščino UJU poverjeništvu Ljubljana v Rogoški Slatini. Prijetni čut dolžnosti nam nareka, da se zahvaljujemo vsem činiteljem, ki so pripomogli, da se je završila skupščina tako častno, da jo štejem med najlepše v naši stanovski organizaciji.

Predivsem smo dolžni zahvalo pripravljalnemu odboru, na čelu mu tovariša Glinšek in Verk, ki se nista strahila velikega truda in ogromnega dela, ki sta ga imela s pripravami za skupščino. Nadalje izrekamo prav posebno zahvalo cenjeni kopališki upravi in gosp. ravnatelju dr. Šteru za veliko naklonjenost glede prenočišč in zborovalne dvorane. Priscrna hvala, bodi tudi občini, na čelu ji vrlji župan gosp. tovarnar Vilko Bizjak.

Delegatom in vsem udeležencem skupščine, ki so se odzvali v tako obilnem številu, pa kličemo tovariški: zdravo!

UJU, poverjeništvu Ljubljana.

Poslano.

Da se poznamo!

Eno leto je že, kar se neprestano širijo nerodnične vesti o mojem delovanju za časa vojne. Dne 8. septembra t. l. je g. Franc Silvester v „Slovenec“ pod naslovom »Odmev lin klic iz Rogoške Slatine« navedel nekaj o moji osebi. To je storil na odborov poziv v „Učit. Tovarišu“. Francu Silvestru nimam kaj odgovarjati, ker on mi je bil le sredstvo do cilja, da sem na ta način dobil priliko pojasniti zadevo v javnosti. Mojega imena sicer ni imenoval, toda mene je mislil, ker iz radovljanskega okraja ni bilo drugega nadzornika v Srbiji. Da se tedaj poznamo, hočem podati sledeče točke:

1. Laž je trditve, da sem jaz zakričal na okr. učit. konferenci: »Kdor ni za ustavo, ne spada med učiteljsvo!« Od dotičnika sem bil oddaljen 6—7 korakov.

2. Jaz nisem bil samo nadzornik, ampak 3 leta tudi mestni komesar v Užicu in predstojnik oddelka za potne liste. Ker sem se povsod obnašal kot pravi Jugoslovan, se tedaj ne bojim povedati tega.

3. Na fronto me niso poslali hoteli morda vsled »zaučniškega« mesta, ki sem ga zavzemal, ampak vsled tega, ker sem bil superarbitriran že l. 1914, in tudi odslovljen od vojaštva; čez več mesecev pa zopet poklican, toda samo za pisarniške posle. Samo v Srbiji sem bil klican 14krat na nabor, pa vsakokrat določen samo za pisarno.

4. Povelju Glavne Gubernije v Beogradu, da moramo vse ciriliske knjige sežgati, se nisem pokoril, ampak sem dovolil, da so dijaki v gimnaziji (ki je bila tudi meni dodeljena) rabili tudi ciriliske knjige. V »Nastavniku« l. 1919, str. 199, do 202, je ministrstvo prosvete med drugim o meni objavilo tudi to: »Zauzimanjem okružnog školskog referenta g. Draga Hudča, nadporučnika oobreno je od strane Gubernije, da se otvori v Užicu šestorazredna realna gimnazija...« dalje: »Pravda zahteva, da napomenemo, da je gospodin Hudč, Slovenac po narodnosti, sasvini prijateljski bio razpolozen prema toj našoj školi...« potem zopet: »...Mnogj su se učenici služili starijim izdanjima srpskih udžbenika...«

5. V l. 1917, sem prepeval v gostilni s Srbi »Bože pravde«, torej v času, ko se je vsled te pesmi prišlo na vešala.

6. V celeni mestu Užicu se ni upisalo niti vinarja VI. vojnega posojila, a to samo vsled tega, ker sem se jaz uprl krutosti Glavne Gubernije v Beogradu ter nisem izpeljal posojila.

7. Ko so Švabi priredili v Užicu veliki kermec (ljudsko veselico), katere dobiček je bil namenjen za Karlov dar invalidnemu fondu na Dunaju, sem agitiral med Srbi, da se ne udeležijo veselice.

8. Cela tri leta sem vračal Srbom od Madžarov in Nemčev rekvirirane predmete.

9. Več Srbov sem oprostil internacije, osebo sem se zavezal garantirati za g. Mikiča Krečkoviča, sedaj okrajnega glavarja v Preševu, in za rodbino prejšnjega našega ministra gospoda Miša Trifanoviča, ko je imenovan postal prvi-krat minister na Krfu. Navedeni bi bili sicer internirani.

10. Vse učiteljske in profesorske moči nemške in madžarske narodnosti sem odstranil iz svojega področja. Protj odtokom Glav. Gubernije sem nastavljal tudi srbske učitelje in učiteljice.

11. Mesto Užice mi je za moje delo še danes hvaležno.

12. Vsled dejanj navedenih v točkah 5., 6. in 7. sem bil trikrat klican pred generalni štab v Beogradu, kjer sem bil oproščen samo vsled zauzimanja gen. štab. kapetana dr. Pavlića, ki je bil »naše človek«.

Za vse navedene trditve so kot dokazi akti in pisma v mojih rokah, ki jih hočem v podkrepitev verjetnosti pokazati v prvi seji odboru okr. društva; imeti jih hočem pri sebi pa tudi na našem zborovanju dne 8. oktobra na Koroški Beli, kjer jih hočem pokazati vsakemu, ki mi ne verjame.

O drugem mojem za Srbe koristnem delu niti nočem govoriti, vsak pa se o meni more informirati v občini, oziroma pri okružnem načelniku v Užici, ali pa v ministrstvu za notranje stvari ali pa v ministrstvu prosvete.

K moji pisavi v »Popotniku« v l. 1917. pa povem, da vsak pameten, posebno pa tisti, ki je bil v Srbiji za časa okupacije, izprevidl, da nisem mogel vsled tedanje stroge cenzure na drug način obvestiti slovensko učiteljsvo o šolstvu v Srbiji.

Drago Hudč.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Več dopisov in člankov je zaostalo in jih uredimo v naslednjih številkah »Uč. Tov.« Prosimo poročevalce, da nam pošljajo le kratka poročila, ker se moramo zelo omejevati na prostor. Rače več — pa krajših dopisov in člankov!

Odgovorni urednik:
Franc Štrukelj.

Last in založba UJU — poverjeništvu Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Alfonz Breznik

bivši učitelj Glasbene Matice Ljubljana, Kongresni trg 15.

Prvorazredni klavirji, pianini in harmoniji: Förster, Bösendorfer, Heitzmann itd. Učitelji dobe tudi na obroke. Viole in vse glasb. orodje v bogati izbiri. Strune in žice vseh vrst na debelo in drobno.

Največja trrdka v Jugoslaviji.

Učimo se srbohrvaščine!

V ta namen nam bo najbolje služilo dr. Josipa Menceja

Kratka srbska gramatika in čitanka,

ki jo je založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani in se dobiva v knjigarni Učiteljske tiskarne komad po 9 kron.

Izšle so:

„Narodne himne in domorodne pesmi za mladino“.

Priredil Fran Marolt, učitelj v Ljubljani. Cena 5 K. Dobe se v Učiteljski knjigarni.

Podpisujte 7% državno posojilo!

Kontrolne knjižice

za obrtne nadaljevalne in gimnazialne šole se dobe v Učiteljski tiskarni komad po 3 K.

Naši himni:

1. Lepa naša domovina.
2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem harmonija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naročila sprejema le Učiteljska tiskarna.

RISANKE

iz finega risalnega papirja 8 listov, z lepim ovitkom à K 4.—.

razprodaja

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Pri večjem naročilu popust!

Izšla je brošura:

Zbirka važnejših novih naredb in odredb za ljudske in meščanske šole ter učiteljišča v Sloveniji.

Sestavil: Fr. Fink, okr. šol. nadzornik. I. zvezek. (Od prevrata do konca l. 1920.)

To zelo potrebno, pregledno in praktično sestavljeno knjižico, priporočamo najtopleje vsem okrajnim in krajnim šolskim svetom, ravnateljstvom učiteljišč in meščanskih šol, šolskim vodstvom in vsemu učiteljsstvu. Cena 5 D.

Dobiva se v knjigarni Učiteljske tiskarne.

GALERIJA NAŠIH MOŽ.

Po originalih akad. slikarja prof. Koželja je začela Učiteljska tiskarna izdajati portrete naših mož.

Ravnokar so izšli v dvobarvnem tisku: Valentin Vodnik, Anton Martin Slomšek, Josip Stritar. Velikost: 47 x 61. — Cena vsaki sliki 3 din. (ovoj in poštna posebe). Slike so namenjene šolam, društvom, javnim lokalom, zasebnikom. Naročila sprejema in izvršuje

Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Franciškanska ulica št. 6.

Edino zastopstvo

trrdke Schüller & Sohn v Amstettenu

ima

knjigarna „Učiteljske tiskarne“

v Ljubljani,

ter prodaja:

tekoči ekstrakt štev. 2, liter po	K 100.—
Efezin, tintni prašek (črn) 1/2 kg v dozi	„ 160.—
„ „ „ „ 80 g „ „	„ 30.—
„ brilantni antracen, 1/2 kg „ „	„ 230.—
„ „ „ „ 80 g „ „	„ 42.—

ŠOLSKI ZVEZKI

za ljudske in srednje šole, na razpolago

v vsaki množini. Priznana najboljši

lastni izdelki iz belega, finega

papirja in močnih ovitkov.

UČITELJSKA TISKARNA, Ljubljana

Franciškanska ulica 6.

Najnižje cene!

Zahtevajte cenike!

Točna postrežba!

poskrbeli za otvoritev srednjih šol z jugoslovenskim učnim jezikom v naravnih deželnih središčih. Tako hočejo Lahi zatreči vsako stremljenje do napredka med našim ljudstvom že v kali in naše ljudstvo ponižati na stopinjo teme in nevednosti, v kateri tiči pretežni del laškega prebivalstva v kraljestvu že od pamtiveka. V take nižine se pa naši bratje onkraj mejniov ne bodo pustili izvabiti in bo ves laški trud zaman.

—r Tečaj za meščanske šole. Dne 1. septembra sta bila otvorjena v Trstu dva vzporedna tečaja za meščanske šole — katerih seveda še ni! — za učiteljsvo Julijske Benečije. Prvi tečaj je namenjen slovanskemu učiteljstvu, ki se pripravlja za meščanskošolske izpite; drugi tečaj pa laškemu učiteljstvu, ki se hoče izvežbati v slovenskem jeziku. Zakaj nai se danes laško učiteljstvo ki je doslej ignoriralo naš jezik, vežba v tem jeziku, je izno vsakomur. — Število vpisanih slušateljev znaša po 30 v vsakem tečaju. Obiskovalci tečajev, ki ne bivajo v Trstu in bližnji okolici, premeajo dnevnine po 20 lir.

—r Smrtna koša. V Standrežu pri Gorici je umrl po dolgi mučni bolezni tovariš Anton Paškulin. Blag mu spomin!

—r Vpisovanje na tolminsko učiteljske se vrši 29. in 30. t. m. Sprejemni izpiti so bili na tem zavodu dne 21. t. m.

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine i. t. d. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna „Učiteljske tiskarne v Ljubljani“, Franciškanska ulica št. 6.

Gustav Šilih: Nekoč je bilo jezero... Dolinska bajka. V Ljubljani, 1921. Založila „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani. Str. 285. Cena vez. 50 K.

— Naša skromna mladinska literatura je zopet bogatejša za lepo delo. Napisal ga je mlad umetnik-učitelj, ki je bil v naši javnosti sicer še neznan, a se nam je predstavil s tem prvim nastopom prav lepo. Snov te „Dolinske bajke“ je zajeta iz najstarejših časov naše slovenske zgodovine, katere se je dotaknil v naši literaturi sedaj prvi Šilih, in je pripovedovana v zares blestečem slogu, z lepimi opisi, polnimi najmehekše lirike. Mladina, zlasti ona iz Savinjske doline, bo sprejela knjigo zotovo z največjim užitkom, zato jo toplo priporočamo vsem, zlasti, ker je preskrbelo založništvo za najelegančnejšo opremo.

Črnivčeve petdelne računice 1. del. Računica za obče ljudske šole. Zvezek 1. Oddelek 1—20. Sestavil A. Črnivec. Cena 1.75 din.

Računica za obče ljudske šole, drugi del. Zvezek 1. Oddelek B: Štev. 1—100. Sestavil A. Črnivec. Cena 3 din.

ZAHVALA.

Z radostjo in stanovskim donosom se oziram na minulo I. skupščino UJU poverjeništvu Ljubljana v Rogoški Slatini. Prijetni čut dolžnosti nam nareka, da se zahvaljujemo vsem činiteljem, ki so pripomogli, da se je završila skupščina tako častno, da jo štejem med najlepše v naši stanovski organizaciji.

Predivsem smo dolžni zahvalo pripravljalnemu odboru, na čelu mu tovariša Glinšek in Verk, ki se nista strahila velikega truda in ogromnega dela, ki sta ga imela s pripravami za skupščino. Nadalje izrekamo prav posebno zahvalo cenjeni kopališki upravi in gosp. ravnatelju dr. Šteru za veliko naklonjenost glede prenočišč in zborovalne dvorane. Priscrna hvala, bodi tudi občini, na čelu ji vrlji župan gosp. tovarnar Vilko Bizjak.

Delegatom in vsem udeležencem skupščine, ki so se odzvali v tako obilnem številu, pa kličemo tovariški: zdravo!

UJU, poverjeništvu Ljubljana.

Poslano.

Da se poznamo!

Eno leto je že, kar se neprestano širijo nerodnične vesti o mojem delovanju za časa vojne. Dne 8. septembra t. l. je g. Franc Silvester v „Slovenec“ pod naslovom »Odmev lin klic iz Rogoške Slatine« navedel nekaj o moji osebi. To je storil na odborov poziv v „Učit. Tovarišu“. Francu Silvestru nimam kaj odgovarjati, ker on mi je bil le sredstvo do cilja, da sem na ta način dobil priliko pojasniti zadevo v javnosti. Mojega imena sicer ni imenoval, toda mene je mislil, ker iz radovljanskega okraja ni bilo drugega nadzornika v Srbiji. Da se tedaj poznamo, hočem podati sledeče točke:

1. Laž je trditve, da sem jaz zakričal na okr. učit. konferenci: »Kdor ni za ustavo, ne spada med učiteljstvo!« Od dotičnika sem bil oddaljen 6—7 korakov.

2. Jaz nisem bil samo nadzornik, ampak 3 leta tudi mestni komesar v Užicu in predstojnik oddelka za potne liste. Ker sem se povsod obnašal kot pravi Jugoslovan, se tedaj ne bojim povedati tega.

3. Na fronto me niso poslali hoteli morda vsled »zaučniškega« mesta, ki sem ga zavzemal, ampak vsled tega, ker sem bil superarbitriran že l. 1914, in tudi odslovljen od vojaštva; čez več mesecev pa zopet poklican, toda samo za pisarniške posle. Samo v Srbiji sem bil klican 14krat na nabor, pa vsakokrat določen samo za pisarno.

4. Povelju Glavne Gubernije v Beogradu, da moramo vse ciriliske knjige sežgati, se nisem pokoril, ampak sem dovolil, da so dijaki v gimnaziji (ki je bila tudi meni dodeljena) rabili tudi ciriliske knjige. V »Nastavniku« l. 1919, str. 199, do 202, je ministrstvo prosvete med drugim o meni objavilo tudi to: »Zauzimanjem okružnog školskog referenta g. Draga Hudča, nadporučnika oobreno je od strane Gubernije, da se otvori v Užicu šestorazredna realna gimnazija...« dalje: »Pravda zahteva, da napomenemo, da je gospodin Hudč, Slovenac po narodnosti, sasvini priateljski bio razpolozen prema toj našoj školi...« potem zopet: »...Mnogj su se učenici služili starijim izdanjima srpskih udžbenika...«

5. V l. 1917, sem prepeval v gostilni s Srbi »Bože pravde«, torej v času, ko se je vsled te pesmi prišlo na vešala.

6. V celeni mestu Užicu se ni upisalo niti vinarja VI. vojnega posojila, a to samo vsled tega, ker sem se jaz uprl krutosti Glavne Gubernije v Beogradu ter nisem izpeljal posojila.

7. Ko so Švabi priredili v Užicu veliki kermec (ljudsko veselico), katere dobiček je bil namenjen za Karlov dar invalidnemu fondu na Dunaju, sem agitiral med Srbi, da se ne udeležijo veselice.

8. Cela tri leta sem vračal Srbom od Madžarov in Nemčev rekvirirane predmete.

9. Več Srbov sem oprostil internacije, osebo sem se zavezal garantirati za g. Mikiča Krečkoviča, sedaj okrajnega glavarja v Preševu, in za rodbino prejšnjega našega ministra gospoda Miša Trifanoviča, ko je imenovan postal prvi-krat minister na Krfu. Navedeni bi bili sicer internirani.

10. Vse učiteljske in profesorske moči nemške in madžarske narodnosti sem odstranil iz svojega področja. Protj odtokom Glav. Gubernije sem nastavljal tudi srbske učitelje in učiteljice.

11. Mesto Užice mi je za moje delo še danes hvaležno.

12. Vsled dejanj navedenih v točkah 5., 6. in 7. sem bil trikrat klican pred generalni štab v Beogradu, kjer sem bil oproščen samo vsled zauzimanja gen. štab. kapetana dr. Pavliča, ki je bil »naše človek«.

Za vse navedene trditve so kot dokazi akti in pisma v mojih rokah, ki jih hočem v podkrepitev verjetnosti pokazati v prvi seji odboru okr. društva; imeti jih hočem pri sebi pa tudi na našem zborovanju dne 8. oktobra na Koroški Beli, kjer jih hočem pokazati vsakemu, ki mi ne verjame.

O drugem mojem za Srbe koristnem delu niti nočem govoriti, vsak pa se o meni more informirati v občini, oziroma pri okružnem načelniku v Užici, ali pa v ministrstvu za notranje stvari ali pa v ministrstvu prosvete.

K moji pisavi v »Popotniku« v l. 1917. pa povem, da vsak pameten, posebno pa tisti, ki je bil v Srbiji za časa okupacije, izprevidl, da nisem mogel vsled tedanje stroge cenzure na drug način obvestiti slovensko učiteljstvo o šolstvu v Srbiji.

Drago Hudč.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Več dopisov in člankov je zaostalo in jih uredimo v naslednjih številkah »Uč. Tov.« Prosimo poročevalce, da nam pošljajo le kratka poročila, ker se moramo zelo omejevati na prostor. Rače več — pa krajših dopisov in člankov!

Odgovorni urednik:
Franc Štrukelj.

Last in založba UJU — poverjeništvu Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Alfonz Breznik

bivši učitelj Glasbene Matice Ljubljana, Kongresni trg 15.

Prvorazredni klavirji, pianini in harmoniji: Förster, Bösendorfer, Heitzmann itd. Učitelji dobe tudi na obroke. Viole in vse glasb. orodje v bogati izbiri. Strune in žice vseh vrst na debelo in drobno.

Največja trrdka v Jugoslaviji.

Učimo se srbohrvaščine!

V ta namen nam bo najbolje služilo dr. Josipa Menceja

Kratka srbska gramatika in čitanka,

ki jo je založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani in se dobiva v knjigarni Učiteljske tiskarne komad po 9 kron.

Izšle so:

„Narodne himne in domorodne pesmi za mladino“.

Priredil Fran Marolt, učitelj v Ljubljani. Cena 5 K. Dobe se v Učiteljski knjigarni.

Podpisujte 7% državno posojilo!

Kontrolne knjižice

za obrtne nadaljevalne in gimnazialne šole se dobe v Učiteljski tiskarni komad po 3 K.

Naši himni:

1. Lepa naša domovina.
2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem harmonija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naročila sprejema le Učiteljska tiskarna.

RISANKE

iz finega risalnega papirja 8 listov, z lepim ovitkom à K 4.—.

razprodaja

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Pri večjem naročilu popust!

Izšla je brošura:

Zbirka važnejših novih naredb in odredb za ljudske in meščanske šole ter učiteljišča v Sloveniji.

Sestavil: Fr. Fink, okr. šol. nadzornik. I. zvezek. (Od prevrata do konca l. 1920.)

To zelo potrebno, pregledno in praktično sestavljeno knjižico, priporočamo najtopleje vsem okrajnim in krajnim šolskim svetom, ravnateljstvom učiteljišč in meščanskih šol, šolskim vodstvom in vsemu učiteljstvu. Cena 5 D.

Dobiva se v knjigarni Učiteljske tiskarne.

GALERIJA NAŠIH MOŽ.

Po originalih akad. slikarja prof. Koželja je začela Učiteljska tiskarna izdajati portrete naših mož.

Ravnokar so izšli v dvobarvnem tisku: Valentin Vodnik, Anton Martin Slomšek, Josip Stritar. Velikost: 47 x 61. — Cena vsaki sliki 3 din. (ovoj in poštna posebe). Slike so namenjene šolam, društvom, javnim lokalom, zasebnikom. Naročila sprejema in izvršuje

Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Franciškanska ulica št. 6.

Edino zastopstvo

trrdke Schüller & Sohn v Amstettenu

ima

knjigarna „Učiteljske tiskarne“

v Ljubljani,

ter prodaja:

tekoči ekstrakt štev. 2, liter po	K 100.—
Efezin, tintni prašek (črn) 1/2 kg v dozi	„ 160.—
„ „ „ „ 80 g „ „	„ 30.—
„ brilantni antracen, 1/2 kg „ „	„ 230.—
„ „ „ „ 80 g „ „	„ 42.—

ŠOLSKI ZVEZKI

za ljudske in srednje šole, na razpolago

v vsaki množini. Priznana najboljši

lastni izdelki iz belega, finega

papirja in močnih ovitkov.

UČITELJSKA TISKARNA, Ljubljana

Franciškanska ulica 6.

Najnižje cene!

Zahtevajte cenike!

Točna postrežba!

poskrbeli za otvoritev srednjih šol z jugoslovenskim učnim jezikom v naravnih deželnih središčih. Tako hočejo Lahy zatreči vsako stremljenje do napredka med našim ljudstvom že v kali in naše ljudstvo ponižati na stopinjo teme in nevednosti, v kateri tiči pretežni del laškega prebivalstva v kraljestvu že od pamtiveka. V take nižine se pa naši bratje onkraj mejniov ne bodo pustili izvabiti in bo ves laški trud zaman.

—r Tečaj za meščanske šole. Dne 1. septembra sta bila otvorjena v Trstu dva vzporedna tečaja za meščanske šole — katerih seveda še ni! — za učiteljsvo Julijske Benečije. Prvi tečaj je namenjen slovanskemu učiteljsstvu, ki se pripravlja za meščanskošolske izpite; drugi tečaj pa laškemu učiteljsstvu, ki se hoče izvežbati v slovenskem jeziku. Zakaj nai se danes laško učiteljsstvo ki je doslej ignoriralo naš jezik, vežba v tem jeziku, je izno vsakomur. — Število vpisanih slušateljev znaša po 30 v vsakem tečaju. Obiskovalci tečajev, ki ne bivajo v Trstu in bližnji okolici, premeajo dnevnine po 20 lir.

—r Smrtna koša. V Standrežu pri Gorici je umrl po dolgi mučni bolezni tovariš Anton Paškulin. Blag mu spomin!

—r Vpisovanje na tolminsko učiteljske se vrši 29. in 30. t. m. Sprejemni izpiti so bili na tem zavodu dne 21. t. m.

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine i. t. d. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna „Učiteljske tiskarne v Ljubljani“, Franciškanska ulica št. 6.

Gustav Šilih: Nekoč je bilo jezero... Dolinska bajka. V Ljubljani, 1921. Založila „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani. Str. 285. Cena vez. 50 K.

— Naša skromna mladinska literatura je zopet bogatejša za lepo delo. Napisal ga je mladi umetnik-učitelj, ki je bil v naši javnosti sicer še neznan, a se nam je predstavil s tem prvim nastopom prav lepo. Snov te „Dolinske bajke“ je zajeta iz najstarejših časov naše slovenske zgodovine, katere se je dotaknil v naši literaturi sedaj prvi Šilih, in je pripovedovana v zares blestečem slogu, z lepimi opisi, polnimi najmehekše lirike. Mladina, zlasti ona iz Savinjske doline, bo sprejela knjigo zotovo z največjim užitkom, zato jo toplo priporočamo vsem, zlasti, ker je preskrbelo založništvo za najelegančnejšo opremo.

Črnivčeve petdelne računice 1. del. Računica za obče ljudske šole. Zvezek 1. Oddelek 1—20. Sestavil A. Črnivec. Cena 1.75 din.

Računica za obče ljudske šole, drugi del. Zvezek 1. Oddelek B: Štev. 1—100. Sestavil A. Črnivec. Cena 3 din.

ZAHVALA.

Z radostjo in stanovskim donosom se oziram na minulo I. skupščino UJU poverjeništvu Ljubljana v Rogoški Slatini. Prijetni čut dolžnosti nam nareka, da se zahvaljujemo vsem činiteljem, ki so pripomogli, da se je završila skupščina tako častno, da jo štejem med najlepše v naši stanovski organizaciji.

Predivsem smo dolžni zahvalo pripravljalnemu odboru, na čelu mu tovariša Glinšek in Verk, ki se nista strahila velikega truda in ogromnega dela, ki sta ga imela s pripravami za skupščino. Nadalje izrekamo prav posebno zahvalo cenjeni kopališki upravi in gosp. ravnatelju dr. Šteru za veliko naklonjenost glede prenočišč in zborovahne dvorane. Priscrna hvala, bodi tudi občini, na čelu ji vrlji župan gosp. tovarnar Vilko Bizjak.

Delegatom in vsem udeležencem skupščine, ki so se odzvali v tako obilnem številu, pa kličemo tovariški: zdravo!

UJU, poverjeništvu Ljubljana.

Poslano.

Da se poznamo!

Eno leto je že, kar se neprestano širijo nerodnične vesti o mojem delovanju za časa vojne. Dne 8. septembra t. l. je g. Franc Silvester v „Slovenec“ pod naslovom »Odmev lin klic iz Rogoške Slatine« navedel nekaj o moji osebi. To je storil na odborov poziv v „Učit. Tovarišu“. Francu Silvestru nimam kaj odgovarjati, ker on mi je bil le sredstvo do cilja, da sem na ta način dobil priliko pojasniti zadevo v javnosti. Mojega imena sicer ni imenoval, toda mene je mislil, ker iz radovljanskega okraja ni bilo drugega nadzornika v Srbiji. Da se tedaj poznamo, hočem podati sledeče točke:

1. Laž je trditve, da sem jaz zakričal na okr. učit. konferenci: »Kdor ni za ustavo, ne spada med učiteljsvo!« Od dotičnika sem bil oddaljen 6—7 korakov.

2. Jaz nisem bil samo nadzornik, ampak 3 leta tudi mestni komesar v Užicu in predstojnik oddelka za potne liste. Ker sem se povsod obnašal kot pravi Jugoslovan, se tedaj ne bojim povedati tega.

3. Na fronto me niso poslali hoteli morda vsled »zaučniškega« mesta, ki sem ga zavzemal, ampak vsled tega, ker sem bil superarbitriran že l. 1914, in tudi odslovljen od vojaštva; čez več mesecev pa zopet poklican, toda samo za pisarniške posle. Samo v Srbiji sem bil klican 14krat na nabor, pa vsakokrat določen samo za pisarno.

4. Povelju Glavne Gubernije v Beogradu, da moramo vse ciriliske knjige sežgati, se nisem pokoril, ampak sem dovolil, da so dijaki v gimnaziji (ki je bila tudi meni dodeljena) rabili tudi ciriliske knjige. V »Nastavniku« l. 1919, str. 199, do 202, je ministrstvo prosvete med drugim o meni objavilo tudi to: »Zaučmanjem okružnog školskog referenta g. Draga Hudča, nadporučnika oobreno je od strane Gubernije, da se otvori v Užicu šestorazredna realna gimnazija...« dalje: »Pravda zahteva, da napomenemo, da je gospodin Hudč, Slovenac po narodnosti, sasvini prijateljski bio razpolozen prema toj našoj školi...« potem zopet: »...Mnogj su se učenici služili starijim izdanjima srpskih udžbenika...«

5. V l. 1917, sem prepeval v gostilni s Srbi »Bože pravde«, torej v času, ko se je vsled te pesmi prišlo na vešala.

6. V celeni mestu Užicu se ni upisalo niti vinarja VI. vojnega posojila, a to samo vsled tega, ker sem se jaz uprl krutosti Glavne Gubernije v Beogradu ter nisem izpeljal posojila.

7. Ko so Švabi priredili v Užicu veliki kermec (ljudsko veselico), katere dobiček je bil namenjen za Karlov dar invalidnemu fondu na Dunaju, sem agitiral med Srbi, da se ne udeležijo veselice.

8. Cela tri leta sem vračal Srbom od Madžarov in Nemčev rekvirirane predmete.

9. Več Srbov sem oprostil internacije, osebo sem se zavezal garantirati za g. Mikiča Krečkovića, sedaj okrajnega glavarja v Preševu, in za rodbino prejšnjega našega ministra gospoda Miša Trifanovića, ko je imenovan postal prvi-krat minister na Krfu. Navedeni bi bili sicer internirani.

10. Vse učiteljske in profesorske moči nemške in madžarske narodnosti sem odstranil iz svojega področja. Protj odtokom Glav. Gubernije sem nastavljal tudi srbske učitelje in učiteljice.

11. Mesto Užice mi je za moje delo še danes hvaležno.

12. Vsled dejanj navedenih v točkah 5., 6. in 7. sem bil trikrat klican pred generalni štab v Beogradu, kjer sem bil oproščen samo vsled zaučmanja gen. štab. kapetana dr. Pavlića, ki je bil »naše človek«.

Za vse navedene trditve so kot dokazi akti in pisma v mojih rokah, ki jih hočem v podkrepitev verjetnosti pokazati v prvi seji odboru okr. društva; imeti jih hočem pri sebi pa tudi na našem zborovanju dne 8. oktobra na Koroški Beli, kjer jih hočem pokazati vsakemu, ki mi ne verjame.

O drugem mojem za Srbe koristnem delu niti nočem govoriti, vsak pa se o meni more informirati v občini, oziroma pri okružnem načelniku v Užici, ali pa v ministrstvu za notranje stvari ali pa v ministrstvu prosvete.

K moji pisavi v »Popotniku« v l. 1917. pa povem, da vsak pameten, posebno pa tisti, ki je bil v Srbiji za časa okupacije, izprevidl, da nisem mogel vsled tedanje stroge cenzure na drug način obvestiti slovensko učiteljsvo o šolstvu v Srbiji.

Drago Hudč.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Več dopisov in člankov je zaostalo in jih uredimo v naslednjih številkah »Učit. Tov.« Prosimo poročevalce, da nam pošiljajo le kratka poročila, ker se moramo zelo omejevati na prostor. Rače več — pa krajših dopisov in člankov!

Odgovorni urednik:
Franc Štrukelj.

Last in založba UJU — poverjeništvu Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Alfonz Breznik

bivši učitelj Glasbene Matice
Ljubljana,
Kongresni trg 15.

Prvorazredni klavirji, pianini in harmoniji:
Förster, Bösendorfer, Heitzmann itd.
Učitelji dobe tudi na obroke. Vio-
line in vse glasb. orodje v bogati
izbiri. Strune in žice vseh vrst na debelo in drobno.

Največja trrdka v Jugoslaviji.

Učimo se srbohrvaščine!

V ta namen nam bo najbolje služilo dr. Josipa Menceja

Kratka srbska gramatika in čitanka,

ki jo je založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani in se dobiva v knjigarni Učiteljske tiskarne komad po 9 kron.

Izšle so:

„Narodne himne in domorodne pesmi za mladino“.

Priredil: Fran Marolt, učitelj v Ljubljani.
Cena 5 K. Dobe se v Učiteljski knjigarni.

Podpisujte 7% državno posojilo!

Kontrolne knjižice

za obrtne nadaljevalne in gimnazialne šole se dobe v Učiteljski tiskarni komad po 3 K.

Naši himni:

1. Lepa naša domovina.
2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem harmonija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naročila sprejema le Učiteljska tiskarna.

RISANKE

iz finega risalnega papirja 8 listov, z lepim ovitkom à K 4.—.

razprodaja

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Pri večjem naročilu popust!

Izšla je brošura:

Zbirka važnejših novih naredb in odredb za ljudske in meščanske šole ter učiteljišča v Sloveniji.

Sestavil: Fr. Fink, okr. šol. nadzornik. I. zvezek. (Od prevrata do konca l. 1920.)

To zelo potrebno, pregledno in praktično sestavljeno knjižico, priporočamo najtopleje vsem okrajnim in krajnim šolskim svetom, ravnateljstvom učiteljišč in meščanskih šol, šolskim vodstvom in vsemu učiteljsstvu. Cena 5 D.

Dobiva se v knjigarni Učiteljske tiskarne.

GALERIJA NAŠIH MOŽ.

Po originalih akad. slikarja prof. Koželja je začela Učiteljska tiskarna izdajati portrete naših mož.

Ravnokar so izšli v dvobarvnem tisku: Valentin Vodnik, Anton Martin Slomšek, Josip Stritar. Velikost: 47 x 61. — Cena vsaki sliki 3 din. (ovoj in poštna posebe). Slike so namenjene šolam, društvom, javnim lokalom, zasebnikom.

Naročila sprejema in izvršuje

Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani,

Franciškanska ulica št. 6.

Edino zastopstvo

trrdke Schüller & Sohn v Amstettenu

ima

knjigarna „Učiteljske tiskarne“

v Ljubljani,

ter prodaja:

tekoči ekstrakt štev. 2, liter po	K 100.—
Efezin, tintni prašek (črn) 1/2 kg v dozi	„ 160.—
„ „ „ „ 80 g „ „	„ 30.—
„ brilantni antracen, 1/2 kg „ „	„ 230.—
„ „ „ „ 80 g „ „	„ 42.—

ŠOLSKI ZVEZKI

za ljudske in srednje šole, na razpolago

v vsaki množini. Priznana najboljši

lastni izdelki iz belega, finega

papirja in močnih ovitkov.

UČITELJSKA TISKARNA, Ljubljana

Franciškanska ulica 6.

Najnižje cene!

Zahtevajte cenike!

Točna postrežba!

poskrbeli za otvoritev srednjih šol z jugoslovenskim učnim jezikom v naravnih deželnih središčih. Tako hočejo Lahy zatreči vsako stremljenje do napredka med našim ljudstvom že v kali in naše ljudstvo ponižati na stopinjo teme in nevednosti, v kateri tiči pretežni del laškega prebivalstva v kraljestvu že od pamtiveka. V take nižine se pa naši bratje onkraj mejniov ne bodo pustili izvabiti in bo ves laški trud zaman.

—r Tečaj za meščanske šole. Dne 1. septembra sta bila otvorjena v Trstu dva vzporedna tečaja za meščanske šole — katerih seveda še ni! — za učiteljsvo Julijske Benečije. Prvi tečaj je namenjen slovanskemu učiteljstvu, ki se pripravlja za meščanskošolske izpite; drugi tečaj pa laškemu učiteljstvu, ki se hoče izvežbati v slovenskem jeziku. Zakaj nai se danes laško učiteljstvo ki je doslej ignoriralo naš jezik, vežba v tem jeziku, je jasno vsakomur. — Število vpisanih slušateljev znaša po 30 v vsakem tečaju. Obiskovalci tečajev, ki ne bivajo v Trstu in bližnji okolici, premeajo dnevnine po 20 lir.

—r Smrtna koša. V Standrežu pri Gorici je umrl po dolgi mučni bolezni tovariš Anton Paškulin. Blag mu spomin!

—r Vpisovanje na tolminsko učiteljske se vrši 29. in 30. t. m. Sprejemni izpiti so bili na tem zavodu dne 21. t. m.

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine i. t. d. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna „Učiteljske tiskarne v Ljubljani“, Francišškanska ulica št. 6.

Gustav Šilih: Nekoč je bilo jezero... Dolinska bajka. V Ljubljani, 1921. Založila „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani. Str. 285. Cena vez. 50 K.

— Naša skromna mladinska literatura je zopet bogatejša za lepo delo. Napisal ga je mladi umetnik-učitelj, ki je bil v naši javnosti sicer še neznan, a se nam je predstavil s tem prvim nastopom prav lepo. Snov te „Dolinske bajke“ je zajeta iz najstarejših časov naše slovenske zgodovine, katere se je dotaknil v naši literaturi sedaj prvi Šilih, in je pripovedovana v zares blestočem slogu, z lepimi opisi, polnimi najmehekše lirike. Mladina, zlasti ona iz Savinjske doline, bo sprejela knjigo zotovo z največjim užitkom, zato jo toplo priporočamo vsem, zlasti, ker je preskrbelo založništvo za najelegančnejšo opremo.

Črnivčeve petdelne računice 1. del. Računica za obče ljudske šole. Zvezek 1. Oddelek 1—20. Sestavil A. Črnivec. Cena 1.75 din.

Računica za obče ljudske šole, drugi del. Zvezek 1. Oddelek B: Štev. 1—100. Sestavil A. Črnivec. Cena 3 din.

ZAHVALA.

Z radostjo in stanovskim donosom se oziram na minulo I. skupščino UJU poverjeništvu Ljubljana v Rogoški Slatini. Prijetni čut dolžnosti nam nareka, da se zahvaljujemo vsem činiteljem, ki so pripomogli, da se je završila skupščina tako častno, da jo štejem med najlepše v naši stanovski organizaciji.

Predivsem smo dolžni zahvalo pripravljalnemu odboru, na čelu mu tovariša Glinšek in Verk, ki se nista strahila velikega truda in ogromnega dela, ki sta ga imela s pripravami za skupščino. Nadalje izrekamo prav posebno zahvalo cenjeni kopališki upravi in gosp. ravnatelju dr. Šteru za veliko naklonjenost glede prenočišč in zborovahne dvorane. Priscrna hvala, bodi tudi občini, na čelu ji vrlu župan gosp. tovarnar Vilko Bizjak.

Delegatom in vsem udeležencem skupščine, ki so se odzvali v tako obilnem številu, pa kličemo tovariški: zdravo!

UJU, poverjeništvu Ljubljana.

Poslano.

Da se poznamo!

Eno leto je že, kar se neprestano širijo nerodnične vesti o mojem delovanju za časa vojne. Dne 8. septembra t. l. je g. Franc Silvester v „Slovenec“ pod naslovom »Odmev lin klic iz Rogoške Slatine« navedel nekaj o moji osebi. To je storil na odborov poziv v „Učit. Tovarišu“. Francu Silvestru nimam kaj odgovarjati, ker on mi je bil le sredstvo do cilja, da sem na ta način dobil priliko pojasniti zadevo v javnosti. Mojega imena sicer ni imenoval, toda mene je mislil, ker iz radovljanskega okraja ni bilo drugega nadzornika v Srbiji. Da se tedaj poznamo, hočem podati sledeče točke:

1. Laž je trditve, da sem jaz zakričal na okr. učit. konferenci: »Kdor ni za ustavo, ne spada med učiteljstvo!« Od dotičnika sem bil oddaljen 6—7 korakov.

2. Jaz nisem bil samo nadzornik, ampak 3 leta tudi mestni komesar v Užicu in predstojnik oddelka za potne liste. Ker sem se povsod obnašal kot pravi Jugoslovan, se tedaj ne bojim povedati tega.

3. Na fronto me niso poslali hoteli morda vsled »zaučniškega« mesta, ki sem ga zavzemal, ampak vsled tega, ker sem bil superarbitriran že l. 1914, in tudi odslovljen od vojaštva; čez več mesecev pa zopet poklican, toda samo za pisarniške posle. Samo v Srbiji sem bil klican 14krat na nabor, pa vsakokrat določen samo za pisarno.

4. Povelju Glavne Gubernije v Beogradu, da moramo vse ciriliske knjige sežgati, se nisem pokoril, ampak sem dovolil, da so dijaki v gimnaziji (ki je bila tudi meni dodeljena) rabili tudi ciriliske knjige. V »Nastavniku« l. 1919, str. 199, do 202, je ministrstvo prosvete med drugim o meni objavilo tudi to: »Zaučimanjem okružnog školskog referenta g. Draga Hudča, nadporučnika oobreno je od strane Gubernije, da se otvori v Užicu šestorazredna realna gimnazija...« dalje: »Pravda zahteva, da napomenemo, da je gospodin Hudč, Slovenac po narodnosti, sasvini prijateljski bio razpolozen prema toj našoj školi...« potem zopet: »...Mnogij su se učenici služili starijim izdanjima srpskih udžbenika...«

5. V l. 1917, sem prepeval v gostilni s Srbi »Bože pravde«, torej v času, ko se je vsled te pesmi prišlo na vešala.

6. V celeni mestu Užicu se ni upisalo niti vinarja VI. vojnega posojila, a to samo vsled tega, ker sem se jaz uprl krutosti Glavne Gubernije v Beogradu ter nisem izpeljal posojila.

7. Ko so Švabi priredili v Užicu veliki kermec (ljudsko veselico), katere dobiček je bil namenjen za Karlov dar invalidnemu fondu na Dunaju, sem agitiral med Srbi, da se ne udeležijo veselice.

8. Cela tri leta sem vračal Srbom od Madžarov in Nemčev rekvirirane predmete.

9. Več Srbov sem oprostil internacije, osebo sem se zavezal garantirati za g. Mikiča Krečkovića, sedaj okrajnega glavarja v Preševu, in za rodbino prejšnjega našega ministra gospoda Miša Trifanovića, ko je imenovan postal prvi-krat minister na Krfu. Navedeni bi bili sicer internirani.

10. Vse učiteljske in profesorske moči nemške in madžarske narodnosti sem odstranil iz svojega področja. Protj odtokom Glav. Gubernije sem nastavljal tudi srbske učitelje in učiteljice.

11. Mesto Užice mi je za moje delo še danes hvaležno.

12. Vsled dejanj navedenih v točkah 5., 6. in 7. sem bil trikrat klican pred generalni štab v Beogradu, kjer sem bil oproščen samo vsled zaučimanja gen. štab. kapetana dr. Pavlića, ki je bil »naše človek«.

Za vse navedene trditve so kot dokazi akti in pisma v mojih rokah, ki jih hočem v podkrepitev verjetnosti pokazati v prvi seji odboru okr. društva; imeti jih hočem pri sebi pa tudi na našem zborovanju dne 8. oktobra na Koroški Beli, kjer jih hočem pokazati vsakemu, ki mi ne verjame.

O drugem mojem za Srbe koristnem delu niti nočem govoriti, vsak pa se o meni more informirati v občini, oziroma pri okružnem načelniku v Užici, ali pa v ministrstvu za notranje stvari ali pa v ministrstvu prosvete.

K moji pisavi v »Popotniku« v l. 1917. pa povem, da vsak pameten, posebno pa tisti, ki je bil v Srbiji za časa okupacije, izprevidl, da nisem mogel vsled tedanje stroge cenzure na drug način obvestiti slovensko učiteljstvo o šolstvu v Srbiji.

Drago Hudč.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Več dopisov in člankov je zaostalo in jih uredimo v naslednjih številkah »Uč. Tov.« Prosimo poročevalce, da nam pošiljajo le kratka poročila, ker se moramo zelo omejevati na prostor. Rače več — pa krajših dopisov in člankov!

Odgovorni urednik:
Franc Štrukelj.

Last in založba UJU — poverjeništvu Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Alfonz Breznik

bivši učitelj Glasbene Matice Ljubljana, Kongresni trg 15.

Prvorazredni klavirji, pianini in harmoniji: Förster, Bösendorfer, Heitzmann itd. Učitelji dobe tudi na obroke. Viole in vse glasb. orodje v bogati izbiri. Strune in žice vseh vrst na debelo in drobno.

Največja trrdka v Jugoslaviji.

Učimo se srbohrvaščine!

V ta namen nam bo najbolje služilo dr. Josipa Menceja

Kratka srbska gramatika in čitanka,

ki jo je založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani in se dobiva v knjigarni Učiteljske tiskarne komad po 9 kron.

Izšle so:

„Narodne himne in domorodne pesmi za mladino“.

Priredil Fran Marolt, učitelj v Ljubljani. Cena 5 K. Dobe se v Učiteljski knjigarni.

Podpisujte 7% državno posojilo!

Kontrolne knjižice

za obrtne nadaljevalne in gimnazialne šole se dobe v Učiteljski tiskarni komad po 3 K.

Naši himni:

1. Lepa naša domovina.
2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem harmonija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naročila sprejema le Učiteljska tiskarna.

RISANKE

iz finega risalnega papirja 8 listov, z lepim ovitkom à K 4.—.

razprodaja

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Pri večjem naročilu popust!

Izšla je brošura:

Zbirka važnejših novih naredb in odredb za ljudske in meščanske šole ter učiteljišča v Sloveniji.

Sestavil: Fr. Fink, okr. šol. nadzornik. I. zvezek. (Od prevrata do konca l. 1920.)

To zelo potrebno, pregledno in praktično sestavljeno knjižico, priporočamo najtopleje vsem okrajnim in krajnim šolskim svetom, ravnateljstvom učiteljišč in meščanskih šol, šolskim vodstvom in vsemu učiteljstvu. Cena 5 D.

Dobiva se v knjigarni Učiteljske tiskarne.

GALERIJA NAŠIH MOŽ.

Po originalih akad. slikarja prof. Koželja je začela Učiteljska tiskarna izdajati portrete naših mož.

Ravnokar so izšli v dvobarvnem tisku: Valentin Vodnik, Anton Martin Slomšek, Josip Stritar. Velikost: 47 x 61. — Cena vsaki sliki 3 din. (ovoj in poštna posebe). Slike so namenjene šolam, društvom, javnim lokalom, zasebnikom.

Naročila sprejema in izvršuje

Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani,

Francišškanska ulica št. 6.

Edino zastopstvo

trrdke Schüller & Sohn v Amstettenu

ima

knjigarna „Učiteljske tiskarne“

v Ljubljani,

ter prodaja:

tekoči ekstrakt štev. 2, liter po	K 100.—
Efezin, tintni prašek (črn) 1/2 kg v dozi	„ 160.—
„ „ „ „ 80 g „ „	„ 30.—
„ brilantni antracen, 1/2 kg „ „	„ 230.—
„ „ „ „ 80 g „ „	„ 42.—

ŠOLSKI ZVEZKI

za ljudske in srednje šole, na razpolago

v vsaki množini. Priznana najboljši

lastni izdelki iz belega, finega

papirja in močnih ovitkov.

UČITELJSKA TISKARNA, Ljubljana

Francišškanska ulica 6.

Najnižje cene!

Zahtevajte cenike!

Točna postrežba!

poskrbeli za otvoritev srednjih šol z jugoslovenskim učnim jezikom v naravnih deželnih središčih. Tako hočejo Lahy zatreči vsako stremljenje do napredka med našim ljudstvom že v kali in naše ljudstvo ponižati na stopinjo teme in nevednosti, v kateri tiči pretežni del laškega prebivalstva v kraljestvu že od pamtiveka. V take nižine se pa naši bratje onkraj mejniov ne bodo pustili izvabiti in bo ves laški trud zaman.

—r Tečaj za meščanske šole. Dne 1. septembra sta bila otvorjena v Trstu dva vzporedna tečaja za meščanske šole — katerih seveda še ni! — za učiteljsvo Julijske Benečije. Prvi tečaj je namenjen slovanskemu učiteljstvu, ki se pripravlja za meščanskošolske izpite; drugi tečaj pa laškemu učiteljstvu, ki se hoče izvežbati v slovenskem jeziku. Zakaj nai se danes laško učiteljstvo ki je doslej ignoriralo naš jezik, vežba v tem jeziku, je jasno vsakomur. — Število vpisanih slušateljev znaša po 30 v vsakem tečaju. Obiskovalci tečajev, ki ne bivajo v Trstu in bližnji okolici, premeajo dnevnine po 20 lir.

—r Smrtna koša. V Standrežu pri Gorici je umrl po dolgi mučni bolezni tovariš Anton Paškulin. Blag mu spomin!

—r Vpisovanje na tolminsko učiteljske se vrši 29. in 30. t. m. Sprejemni izpiti so bili na tem zavodu dne 21. t. m.

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine i. t. d. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna „Učiteljske tiskarne v Ljubljani“, Franciškanska ulica št. 6.

Gustav Šilih: Nekoč je bilo jezero... Dolinska bajka. V Ljubljani, 1921. Založila „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani. Str. 285. Cena vez. 50 K.

— Naša skromna mladinska literatura je zopet bogatejša za lepo delo. Napisal ga je mladi umetnik-učitelj, ki je bil v naši javnosti sicer še neznan, a se nam je predstavil s tem prvim nastopom prav lepo. Snov te „Dolinske bajke“ je zajeta iz najstarejših časov naše slovenske zgodovine, katere se je dotaknil v naši literaturi sedaj prvi Šilih, in je pripovedovana v zares blestečem slogu, z lepimi opisi, polnimi najmehekše lirike. Mladina, zlasti ona iz Savinjske doline, bo sprejela knjigo zotovo z največjim užitkom, zato jo toplo priporočamo vsem, zlasti, ker je preskrbelo založništvo za najelegančnejšo opremo.

Črnivčeve petdelne računice 1. del. Računica za obče ljudske šole. Zvezek 1. Oddelek 1—20. Sestavil A. Črnivec. Cena 1.75 din.

Računica za obče ljudske šole, drugi del. Zvezek 1. Oddelek B: Štev. 1—100. Sestavil A. Črnivec. Cena 3 din.

ZAHVALA.

Z radostjo in stanovskim donosom se oziram na minulo I. skupščino UJU poverjeništvu Ljubljana v Rogoški Slatini. Prijetni čut dolžnosti nam nareka, da se zahvaljujemo vsem činiteljem, ki so pripomogli, da se je završila skupščina tako častno, da jo štejemo med najlepše v naši stanovski organizaciji.

Predivsem smo dolžni zahvalo pripravljalnemu odboru, na čelu mu tovariša Glinšek in Verk, ki se nista strahila velikega truda in ogromnega dela, ki sta ga imela s pripravami za skupščino. Nadalje izrekamo prav posebno zahvalo cenjeni kopališki upravi in gosp. ravnatelju dr. Šteru za veliko naklonjenost glede prenočišč in zborovalne dvorane. Priscrna hvala, bodi tudi občini, na čelu ji vrlji župan gosp. tovarnar Vilko Bizjak.

Delegatom in vsem udeležencem skupščine, ki so se odzvali v tako obilnem številu, pa kličemo tovariški: zdravo!

UJU, poverjeništvu Ljubljana.

Poslano.

Da se poznamo!

Eno leto je že, kar se neprestano širijo nerodnične vesti o mojem delovanju za časa vojne. Dne 8. septembra t. l. je g. Franc Silvester v „Slovenec“ pod naslovom »Odmev lin klic iz Rogoške Slatine« navedel nekaj o moji osebi. To je storil na odborov poziv v „Učit. Tovarišu“. Francu Silvestru nimam kaj odgovarjati, ker on mi je bil le sredstvo do cilja, da sem na ta način dobil priliko pojasniti zadevo v javnosti. Mojega imena sicer ni imenoval, toda mene je mislil, ker iz radovljanskega okraja ni bilo drugega nadzornika v Srbiji. Da se tedaj poznamo, hočem podati sledeče točke:

1. Laž je trditve, da sem jaz zakričal na okr. učit. konferenci: »Kdor ni za ustavo, ne spada med učiteljstvo!« Od dotičnika sem bil oddaljen 6—7 korakov.

2. Jaz nisem bil samo nadzornik, ampak 3 leta tudi mestni komesar v Užicu in predstojnik oddelka za potne liste. Ker sem se povsod obnašal kot pravi Jugoslovan, se tedaj ne bojim povedati tega.

3. Na fronto me niso poslali hoteli morda vsled »zaučniškega« mesta, ki sem ga zavzemal, ampak vsled tega, ker sem bil superarbitriran že l. 1914, in tudi odslovljen od vojaštva; čez več mesecev pa zopet poklican, toda samo za pisarniške posle. Samo v Srbiji sem bil klican 14krat na nabor, pa vsakokrat določen samo za pisarno.

4. Povelju Glavne Gubernije v Beogradu, da moramo vse ciriliske knjige sežgati, se nisem pokoril, ampak sem dovolil, da so dijaki v gimnaziji (ki je bila tudi meni dodeljena) rabili tudi ciriliske knjige. V »Nastavniku« l. 1919, str. 199, do 202, je ministrstvo prosvete med drugim o meni objavilo tudi to: »Zauzimanjem okružnog školskog referenta g. Draga Hudča, nadporučnika oobreno je od strane Gubernije, da se otvori v Užicu šestorazredna realna gimnazija...« dalje: »Pravda zahteva, da napomenemo, da je gospodin Hudč, Slovenac po narodnosti, sasvini prijateljski bio razpolozen prema toj našoj školi...« potem zopet: »...Mnogij su se učenici služili starijim izdanjima srpskih udžbenika...«

5. V l. 1917, sem prepeval v gostilni s Srbi »Bože pravde«, torej v času, ko se je vsled te pesmi prišlo na vešala.

6. V celeni mestu Užicu se ni upisalo niti vinarja VI. vojnega posojila, a to samo vsled tega, ker sem se jaz uprl krutosti Glavne Gubernije v Beogradu ter nisem izpeljal posojila.

7. Ko so Švabi priredili v Užicu veliki kermec (ljudsko veselico), katere dobiček je bil namenjen za Karlov dar invalidnemu fondu na Dunaju, sem agitiral med Srbi, da se ne udeležijo veselice.

8. Cela tri leta sem vračal Srbom od Madžarov in Nemčev rekvirirane predmete.

9. Več Srbov sem oprostil internacije, osebo sem se zavezal garantirati za g. Mikiča Krečkoviča, sedaj okrajnega glavarja v Preševu, in za rodbrno prejšnjega našega ministra gospoda Miša Trifanoviča, ko je imenovan postal prvi-krat minister na Krfu. Navedeni bi bili sicer internirani.

10. Vse učiteljske in profesorske moči nemške in madžarske narodnosti sem odstranil iz svojega področja. Protj odtokom Glav. Gubernije sem nastavljal tudi srbske učitelje in učiteljice.

11. Mesto Užice mi je za moje delo še danes hvaležno.

12. Vsled dejanj navedenih v točkah 5., 6. in 7. sem bil trikrat klican pred generalni štab v Beogradu, kjer sem bil oproščen samo vsled zauzimanja gen. štab. kapetana dr. Pavlića, ki je bil »naš« človek.

Za vse navedene trditve so kot dokazi akti in pisma v mojih rokah, ki jih hočem v podkrepitev verjetnosti pokazati v prvi seji odboru okr. društva; imeti jih hočem pri sebi pa tudi na našem zborovanju dne 8. oktobra na Koroški Beli, kjer jih hočem pokazati vsakemu, ki mi ne verjame.

O drugem mojem za Srbe koristnem delu niti nočem govoriti, vsak pa se o meni more informirati v občini, oziroma pri okružnem načelniku v Užici, ali pa v ministrstvu za notranje stvari ali pa v ministrstvu prosvete.

K moji pisavi v »Popotniku« v l. 1917. pa povem, da vsak pameten, posebno pa tisti, ki je bil v Srbiji za časa okupacije, izprevidl, da nisem mogel vsled tedanje stroge cenzure na drug način obvestiti slovensko učiteljstvo o šolstvu v Srbiji.

Drago Hudč.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Več dopisov in člankov je zaostalo in jih uredimo v naslednjih številkah »Uč. Tov.« Prosimo poročevalce, da nam pošiljajo le kratka poročila, ker se moramo zelo omejevati na prostor. Rače več — pa krajših dopisov in člankov!

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj.

Last in založba UJU — poverjeništvu Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Alfonz Breznik

bivši učitelj Glasbene Matice Ljubljana, Kongresni trg 15.

Prvorazredni klavirji, pianini in harmoniji: Förster, Bösendorfer, Heitzmann itd. Učitelji dobe tudi na obroke. Viole in vse glasb. orodje v bogati izbiri. Strune in žice vseh vrst na debelo in drobno.

Največja trrdka v Jugoslaviji.

Učimo se srbohrvaščine!

V ta namen nam bo najbolje služilo dr. Josipa Menceja

Kratka srbska gramatika in čitanka,

ki jo je založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani in se dobiva v knjigarni Učiteljske tiskarne komad po 9 kron.

Izšle so:

„Narodne himne in domorodne pesmi za mladino“.

Priredil: Fran Marolt, učitelj v Ljubljani. Cena 5 K. Dobe se v Učiteljski knjigarni.

Podpisujte 7% državno posojilo!

Kontrolne knjižice

za obrtne nadaljevalne in gimnazialne šole se dobe v Učiteljski tiskarni komad po 3 K.

Naši himni:

1. Lepa naša domovina.
2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem harmonija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naročila sprejema le Učiteljska tiskarna.

RISANKE

iz finega risalnega papirja 8 listov, z lepim ovitkom à K 4.—.

razprodaja

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Pri večjem naročilu popust!

Izšla je brošura:

Zbirka važnejših novih naredb in odredb za ljudske in meščanske šole ter učiteljišča v Sloveniji.

Sestavil: Fr. Fink, okr. šol. nadzornik. I. zvezek. (Od prevrata do konca l. 1920.)

To zelo potrebno, pregledno in praktično sestavljeno knjižico, priporočamo najtopleje vsem okrajnim in krajnim šolskim svetom, ravnateljstvom učiteljišč in meščanskih šol, šolskim vodstvom in vsemu učiteljstvu. Cena 5 D.

Dobiva se v knjigarni Učiteljske tiskarne.

GALERIJA NAŠIH MOŽ.

Po originalih akad. slikarja prof. Koželja je začela Učiteljska tiskarna izdajati portrete naših mož.

Ravnokar so izšli v dvobarvnem tisku: Valentin Vodnik, Anton Martin Slomšek, Josip Stritar. Velikost: 47 x 61. — Cena vsaki sliki 3 din. (ovoj in poštna poseba). Slike so namenjene šolam, društvom, javnim lokalom, zasebnikom.

Naročila sprejema in izvršuje

Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani,

Franciškanska ulica št. 6.

Edino zastopstvo

trrdke Schüller & Sohn v Amstettenu

ima

knjigarna „Učiteljske tiskarne“

v Ljubljani,

ter prodaja:

tekoči ekstrakt štev. 2, liter po	K 100.—
Efezin, tintni prašek (črn) 1/2 kg v dozi	„ 160.—
„ „ „ „ 80 g „ „	„ 30.—
„ brilantni antracen, 1/2 kg „ „	„ 230.—
„ „ „ „ 80 g „ „	„ 42.—

ŠOLSKI ZVEZKI

za ljudske in srednje šole, na razpolago

v vsaki množini. Priznana najboljši

lastni izdelki iz belega, finega

papirja in močnih ovitkov.

UČITELJSKA TISKARNA, Ljubljana

Franciškanska ulica 6.

Najnižje cene!

Točna postrežba!

Zahtevajte cenike!